Občanské Bělorusko, z.s.

Výroční zpráva za rok 2024

Vývoj situace v Bělorusku v roce 2024

Nejspíš si je pamatujete. Během letních protestů v roce 2020 v Minsku se objevovali na různých místech běloruského hlavního města v bíločerveném oblečení a bílých maskách na obličejích, zpívali neoficiální běloruskou hymnu Magutny Bože a další písně. Odněkud se vynořili, zazpívali a zmizeli dříve, než se objevila policie. Byli to členové uskupení Volnyj chor (Svobodný sbor), který dala dohromady muzikoložka a sbormistryně Halyna Kazimirovskaja.

O necelých pět let později sedím proti Halyně Kazimirovské v centru Prahy a poslouchám její příběh. Několik členů Volného choru bylo policií zatčeno, někteří z nich byli uvězněni. Většině se ale podařilo opustit zemi a nyní žijí v emigraci. Jádro souboru žije ve Varšavě a pokračují ve vystupování. Na jaře 2025 zpívali i v Praze. Snaží se udržovat svou činnost, byť už každý má svoji práci a postupně se integrují do nového prostředí. Příběh Halyny a jejích kolegyň a kolegů je pro běloruské demokratické hnutí symptomatický.

„Já teď jezdím několikrát ročně do Londýna, kde je úžasný archiv běloruské meziválečné emigrace. Objevuji tam věci, o jejichž existenci jsem neměla tušení. Vůbec jsem nevěděla, kolik mělo Bělorusko skladatelů. Snažím se to uspořádat, aby další zájemci o těchto lidech věděli, na rozdíl ode mne," říká mi Halyna. Sama totiž přiznává, že ačkoliv vystudovala minskou konzervatoř, povědomí o běloruské (nejen) klasické hudbě měla jen malé. Až v průběhu protestů objevovala další a další skladby. Některé stačila nastudovat ještě v Minsku, další až v emigraci.

„Naším hlavním úkolem je udržet v Evropě povědomí o tom, co se v Bělorusku děje. Proto pořád vystupujeme, mluvíme o tom, co dělá Lukašenkův režim se svými oponenty. Současně jsme také udržovateli tradice běloruské kultury, abychom, až se situace změní, ji mohli doma rozvíjet. Anebo to bude úkol pro naše následovníky," říká Halyna.

Ve stejné situaci jako ona jsou statisíce Bělorusů, kteří se podíleli na protestech v létě 2020. Jakákoliv opoziční činnost v Bělorusku samotném je vyloučená. Naopak silové struktury stále pokračují v zatýkání lidí, kteří třeba na sociálních sítích komentovali protesty nebo kritizovali diktátora Lukašenka. Stejně tak úřady kontrolují mobilní telefony často náhodných lidí, a pokud zjistí, že například čtou opoziční média na Telegramu, zahajují trestní stíhání.

Ti, kteří odjeli do bezpečí do emigrace, se postupně smiřují s tím, že v dohledné budoucnosti se do Běloruska nevrátí. Alexandr Lukašenko se totiž neopírá jen o svůj mohutný bezpečnostní aparát, ale také (a to doslova) o Putinovy tanky. Dokud bude u moci ruský autoritář, nikdy nedopustí, aby se režim v Bělorusku zhroutil. Úlohou demokratické opozice uvnitř země i v emigraci je udržet povědomí o odporu a dělat to, co je vůbec možné. A my bychom jim v tom měli pomáhat.

Ondřej Soukup
předseda správní rady

Naše projekty

Projekt na posílení přístupu k nezávislým informacím a na boj proti dezinformacím a manipulacím v Bělorusku

Občanské Bělorusko dlouhodobě podporuje nezávislé zpravodajství a publicistiku v Bělorusku, kde většina obyvatelstva čerpá své informace z provládních zdrojů či otevřeně proruských dezinformačních kanálů.

Už v roce 2004 Občanské Bělorusko pomáhalo založit Evropské rádio pro Bělorusko (dnes Eurorádio) se sídlem ve Varšavě, a od listopadu 2019 i v Minsku. Z něj se bohužel byla stanice nucena v roce 2021 stáhnout, a tak své aktivity nyní řídí zejména z Varšavy, přičemž v Bělorusku udržuje síť svých spolupracovníků.

Stanice se snaží pokrývat oblast od politické analýzy až po hudební trendy běloruské nezávislé scény, a přitáhnout tak pozornost především mladých lidí.

Občanské Bělorusko s Eurorádiem udržuje čilý kontakt, díky kterému můžeme uvažovat o dalších návazných či specifických aktivitách – samozřejmě v rámci možného a aktuálně přínosného běloruskému publiku.

V rámci naší spolupráce s Eurorádiem v roce 2024 pro běloruské publikum mimo jiné vzniklo 5 rozhovorů s bývalými českými disidenty a pamětníky procesu české transformace v devadesátých letech. Všechny se setkaly se značným ohlasem.

https://euroradio.fm/en

https://www.facebook.com/euroradio.fm/

Doba realizace: 1. 1. 2024 – 31. 12. 2025

Rozpočet na rok 2024: 2.197 tisíc Kč

Donor: Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Na podporu občanské společnosti

Projekty na podporu občanské společnosti

V roce 2024 jsme podporovali místní občanské aktivisty a iniciativy, a to prostřednictvím

1. vzdělávání, konzultací, mentoringu a přímé podpory mladých aktivistů a lídrů – projekt Občanská akademie mládeže 2

2. prostřednictvím diagnostiky stavu, vzdělávání, konzultací a přímé podpory zavedených, začínajících či obnovujících se lokálních iniciativ s nejrůznějším společensky přínosným zaměřením.

Celková bilance podpory za rok 2024:

Celkový počet podpořených iniciativ: 12

Celkový počet podpořených individuálních aktivistů: více než 200 osob

Doba realizace: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024

Rozpočet na rok 2024: 3.343 tisíc Kč

Donoři: National Endowment for Democracy, USA

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Veřejná sbírka

Občanské Bělorusko spravuje veřejnou sbírku, která umožňuje rychle a efektivně pomáhat rodinám aktivistů, kteří byli a jsou perzekvováni za politickou i občanskou angažovanost.

Jakoukoli částkou, jednorázově i pravidelně, můžete přispět na transparentní účet vedený u FIO Bank:

2900120912/2010

Poděkování

Děkujeme těm, kteří společně s námi hledají cesty a možnosti, jak Bělorusy podpořit.

Děkujeme všem, kterým není vývoj situace v Bělorusku lhostejný.

Děkujeme všem, kteří přispěli do naší transparentní sbírky.

Hospodaření v roce 2024

Všechny výdaje byly neinvestičního charakteru a jsou rozděleny do rozpočtových schémat jednotlivých dotačních titulů.

Spotřebované nákupy celkem: 1.640 tisíc Kč

Spotřeba materiálu: 29 tisíc Kč

Náklady na reprezentaci: 5 tisíc Kč

Ostatní služby: 1.606 tisíc Kč

Osobní náklady celkem: 1.152 tisíc Kč

Mzdové náklady: 868 tisíc Kč

Zákonné sociální pojištění: 281 tisíc Kč

Zákonné sociální náklady: 3 tisíc Kč

Ostatní náklady celkem: 95 tisíc Kč

Kurzové ztráty: 61 tisíc Kč

Jiné náklady: 34 tisíc Kč

Poskytnuté příspěvky celkem: 2. 843 tisíc Kč

Příspěvky poskytnuté mezi organizacemi – přímá podpora: 2.692 tisíc Kč

Náklady celkem: 5.730 tisíc Kč

Provozní dotace celkem: 5.650 tisíc Kč

Provozní dotace: 5.650 tisíc Kč

Přijaté příspěvky celkem: 20 tisíc Kč

Přijaté příspěvky: 20 tisíc Kč

Ostatní výnosy: 308 tisíc Kč

Kurzové zisky: 308 tisíc Kč

Jiné ostatní výnosy: 0 tisíce Kč

Výnosy celkem: 5.978 tisíc Kč

Hospodářský výsledek před i po zdanění: 248 tisíc Kč

Naši partneři

Občanské Bělorusko je zakládajícím členem Asociace pro podporu demokracie a lidských práv, tedy **DEMAS**. V ní se sdružilo několik českých nevládních organizací dlouhodobě se věnujících podpoře demokratizace, lidských práv a občanské společnosti v ČR i v zahraničí.

Jsme členy nezávislé nevládní organizace **Belarus in Focus**, která byla založená v roce 2011 ve Varšavě. Dlouhodobě spolupracuje s běloruskými i mezinárodními novináři s cílem překonat izolaci Běloruska a udržovala s ním spjatá témata v zorném úhlu světové veřejnosti.

Naši donoři

The Endownment for Democracy je soukromá nezisková organizace, která se dlouhodobě věnuje podpoře rozvoje demokracie a demokratických institucí ve světě. Byla založena v roce 1983 a je financována Kongresem USA.

Program transformační spolupráce poskytuje ČR možnost podporovat politickou a programovou rovinu lidskoprávní aktivity. Úkolem programu je vybírat, řídit a financovat projekty a aktivity na podporu lidských práv transformace v souladu s cíli a prioritami České republiky. Obsahem projektů je vzdělávání, šíření informací a sdílení české zkušenosti se společenskou transformací, případně jiné formy pomoci a podpory ohroženým obráncům lidských práv či obecněji zástupcům občanské společnosti. Program je budován na principu partnerství a spolupráce s občanskou společností, nevládními organizacemi, místní veřejnou správou, médii, či vzdělávacími organizacemi. Forma a náplň projektů vždy reflektuje místní podmínky a specifické potřeby v přijímací/cílové zemi. Politika podpory lidských práv a transformační spolupráce je řízena a financována Ministerstvem zahraničních věcí České republiky.

Občanské Bělorusko v roce 2024

Správní rada:

Ondřej Soukup – předseda spolku/správní rady

Anna Šabatová

Jan Ruml

Martin Vidlák

Ondřej Soukup

Výkonná ředitelka:

Pavla Poláková

Další zaměstnanci:

Vladislav Günter – programový manažer

Zuzana Fišerová – vedoucí kanceláře

Kontakt:

Občanské Bělorusko, zapsaný spolek
Bělohorská 266/27
169 00 Praha 6 – Břevnov
IČO: 26996570
Zapsáno dne 1. ledna 2014 Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 15693

Kontaktní adresa:

Staroměstské náměstí 4/1
110 00 Praha 1

Tel: +420 606 732 310

Email: directorat@civicbelarus.eu

www.civicbelarus.eu

https://www.facebook.com/CivicBelarus

Datová schránka: 3hbrgaw

Zpracovali:

Pavla Poláková, výkonná ředitelka

Ondřej Soukup, předseda správní rady

Výroční zprávu za rok 2024 schválila správní rada v Praze dne 20. června 2025.